

In Adolescentia / Λογοτεχνία για νέους

Από την ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΔΑΦΕΡΜΟΥ

Στη Ζάτουνα με τον Μίκη Θεοδωράκη

Πόσο επικίνδυνοι μπορεί να είναι αυτοί οι «μουσικάνθρωποι»; αναρωτήθηκε ο Αλέξανδρος. Είναι δυνατόν ο βασιλιάς και η κυβέρνηση να φοβούνται τα τραγούδια; Τι δύναμη μπορεί να έχει μια σφεντόνα; Κι αν είναι επικίνδυνα, γιατί τ' ακούει και η μάνα μου στο πικάπ της; Κι αυτός ο άντρας με το πλατύ χαμόγελο και το καλοσυνάτο πρόσωπο τι σόι εγκληματίας είναι;

**Γιώργος Χατζόπουλος,
Αγριόπαπιες, όνειρο πρώτο:
Η απόδραση, Πατάκη, Αθήνα
2021, 200 σελ.**

Οι *Αγριόπαπιες* του Γιώργου Χατζόπουλου αντλούν έμπνευση από τη ζωή του Μίκη Θεοδωράκη, που ο συγγραφέας μυθοποιεί. Στο βιβλίο του περιγράφει τις διακοπές του εντεκάχρονου Αλέξανδρου στη Ζάτουνα της Αρκαδίας με τη γιαγιά του, τη σκωπτική κυρία Ξανθούλα, και τον παππού του, τον κυρ Ανέστη, πρόεδρο του χωριού. Ο «πρωτενουσιάνος» περνάει τις μέρες του ανέφελα με την παρέα των παιδιών της περιοχής. Εκείνο το καλοκαίρι, μία τετραμελής οικογένεια εξόριστων (ή «φιλοξενούμενων», όπως τους ονομάζουν οι ντόπιοι), εγκαθίσταται στο νησάκι στο κέντρο μιας λίμνης. Μια νύχτα εξαφανίζονται από εκεί. Όλο το χωριό αρχίζει να τους ψάχνει. Ο παππούς του θα αισθανθεί διχασμένος – ανάμεσα στο Δίκαιο αλλά και το δικό του συμφέρον. Ο Αλέξανδρος όμως θα τους ανακαλύψει. Θα δεθεί μαζί τους και θα τολμήσει το μεγάλο άλμα που θα τον αλλάξει ριζικά. Στο χωριό φιλοξενείται εκείνο το καλοκαίρι και η Βερονίκη με τη μητέρα της Μελίνα, τη νέα δασκάλα του χωριού, που κάποια στιγμή απομακρύνουν οι ασφαλίτες με ένα τζιπ. Το νεαρό κορτίτσι θα φιλοξενηθεί στο σπίτι του Αλέξανδρου.

Μέσα σε μια τραγική ανατροπή της πλοκής, η κοπέλα τον αγκαλιάζει για να τον παρηγορήσει. «Μαζί με τη γλυκιά μυρωδιά του σώματός της χλίλα δυο συναισθήματα τον τύλιξαν. Έτσι όπως πήγε ν' αποτραβηχτεί, τα πρόσωπά τους άγγιξαν το ένα το άλλο και τότε η Βερονίκη τού έδωσε ένα απαλό φιλί στο μάγουλο. Βελούδινα σαν ροδοπέταλα

1968. Ο Μίκης Θεοδωράκης, εκτοπισμένος («φιλοξενούμενος») στη Ζάτουνα, περιστοιχίζεται από χωροφύλακες. Στιγμιότυπο από γερμανικό ντοκιμαντέρ, που κατέγραψε τη ζωή του συνθέτη στην εξορία.

ήτανε τα χείλη της. Ο Αλέξανδρος ντράπηκε και έκλεισε τα μάτια του από ένστικτο».

Ένα μυθιστόρημα γραμμένο με μπρίο αν και κάποια σχηματικότητα για τη Δικτατορία και το πόσο

δηλητηρίασε ή απελευθέρωσε τους ανθρώπους της υπαίθρου αλλά και της πόλης. Στον πυρήνα της, μια ερωτική ιστορία και η εφηβική προσοπικότητα, μελετημένη σε βάθος. Συγγραφέας και θεατρικών έρ-

γων, ο Γιώργος Χατζόπουλος γνωρίζει πώς να αξιοποιεί πολυπρόσωπο έργο. Με ζωντάνια και λυρική πνοή, χωρίς να εγκαταλείπει ούτε στιγμή τη συνείδηση του πρωταγωνιστή του. Η μνήμη του θεάτρου και του κλειστού χώρου ανοίγεται τώρα στο φυσικό πλαίσιο. Στο χρόνο και στους ρυθμούς της ζωής, της κοινωνίας, της Ιστορίας. Ο συγγραφέας εμπλουτίζει το κείμενό του με ιδιωματισμούς της περιοχής, που προσθέτουν αυθεντικότητα στους χαρακτήρες χωρίς να ξενίζουν τον έφηβο αναγνώστη.

Ένα παραμύθι για την Ελευθερία, την Οδύσσεια, την αλληλεγγύη, που συνάντησαν οι αναγνώστες και στο γοητευτικό *Μάζεψε το θάρρος σου, Ανδρώ* (εκδ. Πατάκη). Η γενναιότητα απέναντι στους δυνάστες και στο θάνατο, η ανεξαρτησία της σκέψης και του λόγου, που ο συγγραφέας (και παιδαγωγός) προσπαθεί να εμπνεύσει στους νέους με φορέα τον πρωταγωνιστή του, αναδεικνύονται με εκφραστικά μέσα λιτά και πειστικά δικαιώνοντας το δημιουργό τους. ■

Προδοσία σε ένα όνειρο

Στέφανι Γκάρμπερ, Φινάλε. Βιβλίο 3, μετάφραση από τα αγγλικά: Πηνελόπη Τριαδά, Ψυχογιός, Αθήνα 2021, 488 σελ.

Είσαι τόσο αλαζόνας, είπε η Τέλα. Δεν σου ζήτησα ποτέ να γίνεις ο ήρωάς μου. Τόσο εκείνη όσο και ο Λέτζεντ είχαν κάνει θυσίες πριν από δύο νύχτες – εκείνη είχε καταδικάσει τον εαυτό της στην αιχμαλωσία μέσα σε μια Τράπουλα του Πεπρωμένου, εν μέρει για να κρατήσει εκείνον ασφαλή, και εκείνος είχε ελευθερώσει τις Μοίρες για να τη σώσει. Οι πράξεις του ήταν το πιο ρομαντικό πράγμα που είχε κάνει ποτέ κάποιος για εκείνη. Αλλά η Τέλα ήθελε κάτι περισσότερο από ένα ρομάντζο. Ήθελε τον πραγματικό Λέτζεντ.

Υπάρχει όμως ο Λέτζεντ; Γιατί ξαφνικά παύει να την επισκέπτεται στα όνειρά της; Οι αδερφές Τέλα και Σκάρλετ παλεύουν με υπερφυσικές δυνάμεις να κερδίσουν το παιχνίδι της καρδιάς. Μέσα από τον επίπλαστο κόσμο του Κάραβαλ, με γριφώδεις, γοητευτικούς αθάνατους και επικίνδυνα πάθη, αναζητούν την Αλήθεια. Πρόκειται για το τρίτο από τα βιβλία του Κάραβαλ, από τη συγγραφέα που έφτασε πρώτη στη λίστα μπεστ σέλερ των *New York Times*. Στην Ελλάδα υπάρχει αξιολογία νεανική λογοτεχνία, αλλά δεν μπορεί κανείς να αγνοήσει τους αριθμούς. Αν οι Αγγλοσάξονες ξεχωρίζουν για την τετράγωνη λογική και τον πραγματισμό τους, άλλο τόσο αποδεικνύονται μετρ του φανταστικού. Στο *Φινάλε* του Κάραβαλ, το μαγικό και μυθολογικό περιβάλλον λειτουργεί κυρίως ως ντεκόρ και τέχνασμα ώστε να δώσει μέγεθος σε κοινά ανθρώπινα πάθη. Ούτως ώστε και ο έλληνας αναγνώστης να αναγνωρίσει μια κάποια γοητεία που απορρέει από την ταύτιση με συναισθήματα δικά του, στα όρια του ασυνειδήτου. Ακόμη και αν το ύφος προσεγγίζει τη φανταστική σύμβαση. Ακόμη και αν πρέπει να δεχτεί ότι μπορεί κανείς να προδοθεί πραγματικά μέσα σε ένα όνειρο.